

Het besluit van de gemeenteraad houdende Alcoholpreventie- en handhavingsbeleid uit te voeren gericht op:

1. Toename bewustwording van de gevolgen van alcoholgebruik;
2. Afname van alcoholgebruik onder jongeren (< 18 jaar);
3. Afname van excessief alcoholgebruik door personen boven de 18 jaar;

Daartoe het Preventie- en Handhavingsplan alcohol 2020-2023 vast te stellen.

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol Gemeente Houten 2020-2023

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Plaats PHP binnen verschillende beleidsterreinen.....	3
1.2	Regionale en landelijke situatie.....	3
1.3	Wat is de situatie in Houten.....	4
1.4	Evaluatie Houtens PHP 2014-2018.....	4
1.5	Bevoegdheden.....	5
2.	Doel.....	6
3.	Acties.....	7
3.1	Voorlichting en publiek draagvlak.....	7
3.2	Regelgeving en handhaving.....	8
3.3	Urenbegroting.....	9
3.4	Sanctionering van overtredingen.....	9
4.	Bijlagen.....	10
4.1	Risicomatrix.....	10
4.2	Controle-objecten in Houten en totale urenbegroting boa's 2019.....	11
4.3	Evaluatie Preventie- en handhavingsplan 2014-2018.....	11
4.4	Regionaal Preventie- en Handhavingsplan 2018 – 2021.....	12
4.5	Onderzoek GGD.....	16
4.6	Nationaal Preventieakkoord.....	18
4.7	Wijziging Drank- en Horecawet.....	18

1. Inleiding

Alcoholgebruik is verweven met onze samenleving. De meeste Nederlanders vinden het gewoon dat er alcohol gedronken wordt. Maar alcohol drinken is niet zonder gevaar. Hoewel het een ontspannen gevoel kan opwekken is alcohol ook een belangrijke oorzaak voor verslaving, ongelukken, agressie, grensoverschrijdend gedrag, verschillende ziekten en psychische problemen. Niet voor niets zijn er strenge regels voor bedrijven die alcohol verkopen. Deze regels zijn geborgd in de Drank- en Horecawet. Sinds 2013 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de handhaving voor een groot deel van die wet.

De aanpak van alcoholproblematiek bestaat niet alleen uit handhaving. Om effectief alcoholbeleid te kunnen voeren is een integrale aanpak nodig die bestaat uit:

- beleid en regelgeving (grenzen stellen);
- publiek draagvlak en voorlichting (grenzen overdragen);
- handhaving (grenzen bewaken).

Deze taken zijn in de meeste gemeenten belegd bij verschillende afdelingen. Om integraliteit te bevorderen heeft de wetgever daarom bepaald dat de gemeenteraad elke 4 jaar een preventie- en handavingsplan alcohol (PHP) vaststelt. Het eerste Houtense PHP liep in 2018 af. Het jaar 2018 is gebruikt om het instrument regionaal te evalueren.

Het nu voorliggende PHP wordt vastgesteld voor de periode 2020-2023.

1.1 Plaats PHP binnen verschillende beleidsterreinen

Alcoholproblematiek is niet een opzichzelfstaand onderwerp. Alcohol is een genotsmiddel net zoals drugs en tabak dat zijn. Het onderwerp heeft een relatie met verschillende beleidsterreinen op het gebied van gezondheid en veiligheid en zou bijvoorbeeld ingebed kunnen worden in de Sociale Koers of in het Integraal Veiligheidsplan.

Voor wat betreft gezondheid is in het collegeprogramma 2018-2022 gekozen voor een brede integrale visie op preventie. In deze visie wordt niet op detailniveau ingegaan op de verschillende onderwerpen. In het PHP moet dit vanuit de wet wel. Het PHP past daarom niet in de Sociale Koers.

Op het thema Veiligheid is in het collegeprogramma opgenomen om vooral in te zetten op het bestrijden en voorkomen van criminaliteit en overlast, op het tegengaan van ondermijnende criminaliteit en op zorg en veiligheid. Alcoholproblematiek past daarbij als afgeleide, maar heeft een sterkere relatie met Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH).

Handhaving op de Drank- en Horecawet is één van de onderwerpen binnen het taakveld VTH. In de urenbegroting voor het PHP is daarom uitgegaan van het aantal uren dat in het Uitvoeringsprogramma 2019 VTH is vastgelegd. Het PHP kan helaas niet opgenomen worden in het beleidsplan VTH, omdat dat door het college behandeld wordt en het PHP door de raad. Er is daarom gekozen om een apart PHP aan de raad voor te leggen.

1.2 Regionale en landelijke situatie

De afgelopen 4 jaar heeft de Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU) de volgende ontwikkelingen in alcoholgebruik geconstateerd (bron: regionaal raamwerk voor Preventie en handavingsplan 2018-2021):

- de startleeftijd waarop jongeren gaan drinken is omhoog gegaan;
- het aantal jongeren dat alcohol drinkt is gedaald;
- als jongeren drinken, drinken ze veel: bingedrinken (5 glazen of meer drinken per gelegenheid) blijft dan onverminderd hoog;
- overmatig alcoholgebruik onder 65+ers stijgt.

Landelijk is er ontwikkeling gaande om alcoholgebruik terug te dringen. In 2016 is er door verschillende gezondheidsorganisaties een Alcoholmanifest opgesteld. Deze organisaties signaleerden dat er nog veel gezondheidswinst te behalen was voor jongeren, jongvolwassenen en nadrukkelijk ouderen. Eind 2018 hebben ruim 70 organisaties het Nationaal Preventieakkoord gesloten. Hierin zijn ook afspraken gemaakt over het terugdringen van alcoholgebruik, roken en overgewicht.

Tot slot is in 2016 de Drank- en Horecawet geëvalueerd. Het Alcoholmanifest, het Nationaal Preventieakkoord en de evaluatie leiden tot een aantal wijzigingen in de Drank- en Horecawet die waarschijnlijk in 2021 van kracht zullen worden. Meer informatie over de regionale en landelijke situatie is opgenomen in bijlagen 4.4 tot en met 4.7 van dit PHP.

1.3 Wat is de situatie in Houten

Houten is een gemeente met 50.000 inwoners. Gemiddeld wonen er in 2019 veel inwoners boven de 55 jaar (ruim 30%). Jongeren (12 t/m 17 jaar) vertegenwoordigen 9% van de Houtense bevolking en jongvolwassenen (18 t/m 23 jaar) 7%. De rest van de inwoners bestaat uit jongeren onder de 12 jaar (15%) en volwassenen van 24 t/m 54 jaar (39%).

Het horeca-aanbod is beperkt. Er zijn 51 horecabedrijven die alcohol verkopen en ruim de helft daarvan is een restaurant. Er zijn slechts 4 cafés. Daarnaast kunnen sporters een drankje drinken in één van de 12 sportkantines. Alcohol voor thuis is te verkrijgen bij 5 slijterijen en 9 supermarkten. Ook is er een aantal andere winkels die in beperkte mate wijn of bier verkopen. De gemeente Houten is "klein" genoeg om als gemeente (persoonlijk) contact te kunnen onderhouden met de alcoholaanbieders.

In Houten zijn weinig meldingen van alcoholgerelateerde incidenten in de horeca. De cafés hebben goede afspraken met elkaar en met de politie gemaakt om incidenten te voorkomen. Wanneer iemand problemen veroorzaakt, krijgt die een toegangsverbod opgelegd voor vrijwel alle cafés.

Jongeren zijn weinig te vinden in de cafés. Die spreken meer af bij elkaar thuis of ze gaan naar jongerencentrum Enter of een schoolfeest. Ook blijven ze in de sportkantine hangen na een wedstrijd of zijn ze buiten te vinden op één van de hotspots (o.a. de Rietplas, fontein op Het Kant, droomcirkel op De Slinger).

Jongvolwassenen zijn meer te vinden in de horeca. Ze gaan naar restaurants en cafés en zijn ook te vinden bij het hotel-restaurant vanwege het all-you-can eat en -drink-concept.

Uit de gastheergesprekken (zie voor uitleg hierover § 3.1) die de gemeente in 2018 en 2019 met de sportkantines heeft gehouden blijkt dat het principe NIX18 inmiddels begint door te dringen. De verhoging van de leeftijd naar 18 jaar heeft ervoor gezorgd dat er geen problemen meer zijn met sport/schoolfeesten. Vroeger mochten sommige jongere sporters/leerlingen wel en sommige geen alcohol drinken. Dat leidde tot een onoverzichtelijke situatie op sport/schoolfeesten waarbij de kans groot was dat ook 16-minners alcohol dronken. Verder wint alcoholvrij bier steeds meer aan populariteit. Het drinken van alcoholvrije consumpties is ook bij volwassenen steeds gewoner geworden.

1.4 Evaluatie Houtens PHP 2014-2018

Het hoofddoel van het Houtense PHP 2014-2018 was: *'Het tegengaan en voorkomen van alcohol door jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar, waarbij de focus zal liggen op het zo lang mogelijk uitstellen van alcoholgebruik.'* Het was de eerste keer dat preventie en handhaving gezamenlijk doelstellingen en acties formuleerden. En dan ook nog eens op een onderwerp dat voor handhaving nieuw was.

De hoofddoelstelling was uitgewerkt in subdoelen. Of deze subdoelen behaald zijn is niet concreet te meten. De subdoelen werden gemeten via de Gezondheidsmonitor en na het verhogen van de leeftijdsgrens is de vraagstelling in de Gezondheidsmonitor gewijzigd. De percentages uit dit onderzoek kunnen daarom niet 1 op 1 met elkaar vergeleken worden. Wel is duidelijk dat het alcoholgebruik onder jongeren is afgenomen en het PHP heeft geleid tot de volgende successen.

De maatregelen uit het PHP 2014-2018 zijn vrijwel allemaal uitgevoerd.

- de schenktijden in de APV zijn aangepast zodat niet eerder dan 13.00 uur gestart mag worden met het schenken van alcohol bij de paracommercie (zoals sportkantines en sociaal culturele centra);
- er is een convenant sport en alcohol met de alcoholverkopende sportkantines gesloten;
- er is een samenwerkingsconvenant handhaving met de regio gesloten waardoor drank- en horecaboas en kennis op dit onderwerp in de regio uitgewisseld kunnen worden;
- er wordt gebruikgemaakt van mysteryguests uit een regiopool.

Verder is de samenwerking tussen preventie en handhaving op het gebied van alcoholregelgeving de afgelopen beleidsperiode versterkt. Daartoe zijn in 2018 twee projecten opgezet.

Dat zijn de projecten:

- Gastheergesprekken; de beleidsmedewerker is samen met de drank- en horecaboer en het Sportpunt alle sportkantines langsgeweest om een gesprek te hebben over alcoholregels. De gesprekken bestonden uit het uitwisselen van verwachtingen en het onderzoeken welke ondersteuning de vereniging van het Sportpunt zou willen krijgen.
- Project dronkenschap en doorschenken; de gemeente Houten was één van de twee gemeenten die meegedraaid heeft in de pilot Dronkenschap en doorschenken van het Trimbosinstituut. Meer informatie over dit project staat in § 3.2.

In algehele zin kunnen we concluderen dat het PHP tot positieve resultaten heeft geleid.

De resultaten van de evaluatie van het PHP 2014-2018 zijn te vinden in bijlage 4.3.

1.5 Bevoegdheden

De gemeentelijke instrumenten op het gebied van handhaving van de Drank- en Horecawet zijn beperkt. Een Drank- en Horecawetboer (DHW-boer) mag vooral controleren of een vergunning voor een horeca- of slijtersbedrijf in orde is. Verder mag hij controleren of het bedrijf op de juiste manier is ingericht of er de juiste mensen staan te verkopen en of om legitimatie gevraagd wordt bij twijfel over de leeftijd.

Als het om jongeren gaat, mag hij bekeuren wanneer er alcohol verkocht wordt aan een jongere onder de 18 jaar of wanneer een jongere op straat alcoholhoudende drank bij zich heeft. Het drinken van alcohol is niet strafbaar. Ook niet voor een jongere. Een bezoek aan een hok of keet heeft daarom voor een DHW-boer weinig zin. Ons beeld van hokken en keten is overigens dat we er niets van zien. De gemeente Houten kent in die zin ook geen hokken- of ketenproblematiek waarop ingezet zou moeten worden.

De beperking in bevoegdheden maakt dat de handhavingsinzet van de gemeente zich vooral richt tot bedrijven die alcohol verkopen.

2. Doel

Het hoofddoel van dit preventie- en handhavingsbeleid alcohol is iets verschoven ten opzichte van het vorige PHP. Het vorige PHP was met name gericht op jongeren (onder de 18 jaar). In de praktijk is gebleken dat er goede stappen gezet zijn om alcoholgebruik door jongeren te verminderen. De groep jongvolwassenen is echter een onderbelichte groep gebleken. Bingedrinken (5 glazen alcoholhoudende drank of meer per gelegenheid drinken) komt in deze groep veel voor.

Het hoofddoel van het PHP 2020-2023 is:

Het voorkomen en beperken van gezondheids- en maatschappelijke schade bij jongeren en jongvolwassenen als gevolg van alcoholgebruik.

We hebben het hoofddoel vertaald naar de volgende ambities:

1. de bewustwording van de gevolgen door alcoholgebruik neemt toe;
2. het alcoholgebruik onder jongeren (<18 jaar) neemt verder af;
3. excessief alcoholgebruik door personen boven de 18 jaar neemt af.

Voor deze ambities beschikken we niet over bruikbare 0-metingen. De afgelopen periode is geprobeerd in regionaal verband naleefonderzoek (0-meting) te doen, maar daar is uiteindelijk niet voor gekozen vanwege de kosten.

Er zijn wel gemeentelijke cijfers voor alcoholgebruik onder de 17 jaar en er zijn landelijke cijfers over overmatig alcoholgebruik. Daar komt bij dat vooral gedragsverandering nodig is om dit soort ambities te halen en verandering van gedrag vraagt tijd. De ambities zijn daarom niet concreet gemaakt, maar worden vertaald in concrete acties die bijdragen aan de (landelijke) norm- en gedragsverandering. De ambities sluiten aan bij de landelijke ambities uit het Preventieakkoord.

3. Acties

3.1 Voorlichting en publiek draagvlak

Gastheergesprekken

Een gastheergesprek is een gesprek tussen de gemeente en een exploitant van een horecabedrijf of winkel waarin de regels op gebied van alcoholregelgeving worden doorgenomen. Het is een open gesprek waarin het horecabedrijf of de winkel ook kan bespreken tegen welke uitdagingen hij in de praktijk aanloopt en de gemeente kijkt waar zij zou kunnen ondersteunen. Bij sportkantines sluit het Sportpunt ook aan bij het gesprek.

Gastheergesprekken worden gehouden naar aanleiding van gemeentelijke horecacontroles.

In bijlage 4.1 is in de risicomatrix prioriteitstelling opgenomen voor het toezicht op de Drank- en Horecawet. Gastheergesprekken worden gehouden in de volgende frequentie:

Soort horeca/winkel	Gastheergesprek ten minste:
Sportkantines	eens per 2 jaar
Prioriteit 1	eens per 3 jaar
Prioriteit 2	eens per 4 jaar
Prioriteit 3	eenmaal
Prioriteit 4	eenmaal

Sportverenigingen worden eens per 2 jaar bezocht vanwege de vele wisselingen in het bestuur.

Stimuleren voorlichting aan ouders over alcohol

Ouderbetrokkenheid is essentieel bij het terugdringen van alcohol gebruik onder de 18 en het voorkomen van alcoholmisbruik onder jongeren. De ouderavonden die gekoppeld zijn aan de preventielessen op de scholen worden slecht bezocht. Samen met de GGDrU, Stichting Family Care, Shine, jongerenwerk en de scholen wordt gezocht naar alternatieve manieren om hier invulling aan te geven. In de week van de opvoeding wordt een avond georganiseerd voor ouders waarbij ouders vooral met elkaar in gesprek kunnen gaan. We blijven zoeken naar alternatieve manieren om ouders te bereiken.

Scholen ondersteunen

Sinds bekend is geworden dat preventielessen over alcohol aan basisschoolleerlingen niet – of zelfs averechts – werken, zijn de preventielessen omgebouwd tot lessen gericht op het vergroten van weerbaarheid. Het idee hierachter is dat kinderen hiermee handvatten krijgen die hen helpen om nee te zeggen tegen risicovol gedrag zoals roken en drinken.

Op de scholen voor voortgezet onderwijs (vo) is preventie over genotmiddelen onderdeel van het lesprogramma. Twee van de drie vo-scholen worden hierbij ondersteund met gastlessen.

Landelijke/regionale projecten

De gemeente Houten sluit aan bij regionale en landelijke campagnes. Deze campagnes richten zich voornamelijk op jongeren en hun ouders.

Voorbeelden van acties zijn:

- NIX zonder ID
- Ikpas

Tijdens de IkPas campagne is de bewustwordingscampagne nadrukkelijk ook op ouderen gericht.

Convenant sportverenigingen

In 2015 zijn er convenanten gesloten met de verschillende sportverenigingen. In 2019 wordt deze aanpak geëvalueerd en beoordeeld of er nieuwe convenanten gesloten worden of dat er op een

andere manier aandacht voor gevraagd wordt. In het Platform Sportoverleg is ter sprake gekomen dat het convenant ingebed kan worden in gastheergesprekken. De gastheergesprekken worden mede daarom met sportverenigingen eens per 2 jaar gehouden in plaats van eens per 3 jaar. Tijdens deze gesprekken wordt bijvoorbeeld besproken of er IVA-trainingen (instructie verantwoord alcoholgebruik) gehouden worden.

Evaluatie Nuchter Verstand

Vanaf 2011 hebben de gemeenten in de regio Utrecht West en Lekstroom in het project 'Nuchter Verstand' nauw samengewerkt in de aanpak van alcohol- en drugs van jongeren onder de 18 jaar. Deze samenwerking loopt van 2011 tot eind 2019 en is vastgelegd in een samenwerkingsconvenant en een actieprogramma. Nu de vastgestelde periode van de samenwerking bijna ten einde loopt is het tijd om de opbrengst en de samenwerking te evalueren, met als doel een voorstel te doen voor een vervolg. Deze evaluatie wordt in 2018 voorbereid en in 2019 uitgevoerd. Op basis van deze evaluatie besluiten de colleges van de 10 samenwerkende gemeenten over het al dan niet voortzetten van deze regionale samenwerking. Het verbreden van de doelgroep (ook jong volwassenen bijvoorbeeld) en de thematiek (ook roken bijvoorbeeld) maakt hier onderdeel van uit.

3.2 Regelgeving en handhaving

Afstemming tussen Preventie en Handhaving

De teams die zich bezighouden met preventie en handhaving op het gebied van alcohol stemmen eens per kwartaal hun activiteiten op elkaar af.

Controles

In het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening Toezicht en Handhaving van de gemeente Houten is voor 2020 circa 500 uur begroot voor boa-taken op het gebied van de Drank- en Horecawet. De urenbegroting voor de boa's voor 2020 is opgenomen als bijlage 4.2.

De drank- en horecaboa voert regulier controles uit volgens de volgende prioritering:

Soort horeca/winkel/hotspot	Controle ten minste:
Prioriteit 1	Twee keer per jaar
Prioriteit 2	eens per jaar
Prioriteit 3	eens per 3 jaar
Prioriteit 4	eens per 4 jaar

Wanneer een overtreding geconstateerd wordt, vindt hercontrole plaats.

Een toelichting op de controleobjecten (horeca/winkel/hotspot) is te vinden in bijlage 4.2.

Inzet mysteryshoppers en regiosamenwerking

Controles op het naleven van de leeftijdsgrenzen blijken alleen efficiënt wanneer er gebruikgemaakt wordt van een mysteryshopper. Een mysteryshopper is een jongvolwassene waarvan niet aan het uiterlijk te zien is dat hij of zij ouder is dan 18 jaar. Deze mysteryshopper zal proberen alcoholhoudende drank te kopen bij de horeca of een winkel. Wanneer aan de mysteryshopper alcohol wordt verkocht zonder om ID te vragen, zal de boa een dwangsom of bestuurlijke boete opleggen.

De gemeente Houten maakt gebruik van mysteryshoppers uit een regiopool. Ten minste eenmaal per jaar wordt er mysteryshopperonderzoek uitgevoerd.

Bij het toezicht op de alcoholregelgeving is samenwerking met de regio belangrijk gebleken.

Voordelen daarvan zijn dat:

- gebruik gemaakt kan worden van elkaars kennis. De Drank- en Horecawet is een ingewikkelde wet waarvan sommige onderdelen maar weinig in de praktijk voorkomen;
- anonimiteit van boa's bevordert wordt door het uitwisselen van boa's. Ook kunnen hiermee gaten in de planning opgevuld worden (met gesloten beurzen). Dit is nodig omdat controles vaak in avonduren en weekenden worden uitgevoerd, waarbij het lastig is om de diensten gevuld te krijgen;
- gezamenlijk gebruik gemaakt kan worden van mysteryshoppers. Deze hoeven dan maar één beoordeeld te worden op leeftijd.

Aanpak dronkenschap en doorschenken

Bij het project Dronkenschap en doorschenken hebben we met ondersteuning van het Trimbosinstituut gewerkt met de Scandinavische aanpak. Deze aanpak is vooral gericht op aansturing op samenwerking vanuit de preventiekant. Er wordt samengewerkt door de gemeente, politie, horeca-exploitanten, jongerenwerkers, scholen, etc. om dronkenschap in openbare gelegenheden te voorkomen en bewustwording onder alcoholgebruikers aan de voorkant te vergroten.

Het project dronkenschap en doorschenken is in 2019 afgerond met een inbedding in het reguliere werk. Aandacht voor dronkenschap en doorschenken zal meegenomen worden in gastheergesprekken en controles en richt zich op alle leeftijden.

3.3 Urenbegroting

Urenbegroting per jaar	BOA	Handhaving	Preventie/Sportpunt	Totaal
Afstemming preventie/handhaving (4/jaar)	10	10	10	30
Gastheergesprekken (27/jaar) ¹	80	105	30 ² (waarvan 20 uur door Sportpunt)	215
Controles	230	90		320
Inzet mysteryshopper	30	10		40
Landelijke/regionale acties	40	30	30	100
Onvoorziene projecten	110	50	50	210
Andere preventieactiviteiten			20	20
Totaal	500	295	140	935

¹ hierbij is ervan uitgegaan dat er met alle prioriteit 3- en 4-bedrijven in een periode van 8 jaar een gastheergesprek gehouden wordt.

² preventie sluit alleen aan bij prioriteit 1-gastheergesprekken. Ook zullen ze bij eventuele groepsgesprekken aansluiten. Uren daarvoor zijn begroot onder 'onvoorziene projecten'.

3.4 Sanctionering van overtredingen

De aanpak voor overtredingen van regels op het gebied van alcohol zijn vastgelegd in de Sanctiestrategie DHW en horeca-exploitatie Gemeente Houten en de bijbehorende sanctietabel. In de strategie staat een handhavingsstappenplan beschreven. In de sanctietabel worden mogelijke overtredingen met hun aanpak genoemd. Ook de hoogte van dwangsommen en boetes staat hierin beschreven.

4. Bijlagen

4.1 Risicomatrix

De ambities uit het PHP kunnen voor toezicht en handhaving vertaald worden naar de volgende risico's:

- slechte naleving leeftijdsgrens;
- doorschenken bij dronkenschap;
- weinig toezicht door bedrijf / mogelijk doorgeven van alcohol (wederschenken).

Deze risico's zijn in onderstaande risicomatrix vertaald naar objectieve criteria. Hieruit volgt de prioriteitstelling die in de laatste kolom te vinden is.

Risicomatrix PHP	Jongeren	Drinken	Professionaliteit	Zicht	Acties	Dronkenschap	Totaal aantal +	Prioriteit
Hotel/restaurant	++	+	+	++	+++	+++	12	1
Hotspots	+++	+	+++	+++	0	++	12	1
Paracommercie jongeren/scc	++	++	++	++	++	++	12	1
Paracommercie sportkantine	++	++	+++	++	++	+	12	1
Horeca bij spel/sport	++	0	+++	++	+	+	9	2
Tijdelijke ontheffing bij evenementen (art. 35 DHW)	+	+	++	++	+	++	9	2
Fastfood/bezorg/afhaal	++	+	++	+++	0	0	8	2
Cafés	0	+++	0	++	0	++	7	3
Supermarkten/detailhandel	++	++	0	0	+++	0	7	3
Bioscoop	++	0	0	++	+	0	5	3
Restaurants	++	+	+	0	0	+	5	3
Slijterijen	0	+++	0	0	+	0	4	4
Lunchrooms	++	0	0	0	0	0	2	4
Anders	+	0	0	0	0	0	1	4

Legenda

+++	risico heel hoog
++	risico hoog
+	risico aanwezig
0	laag tot geen risico

Jongeren	het risico dat jongeren alcohol kunnen drinken
Drinken	bezoekers komen vooral om te drinken. Dus niet om te eten of wat anders te doen.
Professionaliteit	het risico dat de medewerkers achter de bar geen professionele horecamedewerkers zijn
Zicht	het risico op het doorgeven van alcohol doordat er weinig zicht is op de bezoekers, omdat bijvoorbeeld een terras buiten beeld is, het een privéfeest is of de bezoekers dicht op elkaar staan.
Acties	prijsacties op alcohol of alcohol per kan of per meter.
Dronkenschap	het risico dat bezoekers dronken worden doordat bezoekers lang blijven hangen omdat de gelegenheid tot laat open is of bezoekers thuis al indrinken.

4.2 Controle-objekten in Houten en totale urenbegroting boa's 2020

Soort bedrijf	Verkoopt alcohol	Verkoopt geen alcohol
Restaurants	27	
Paracommercie - sportkantine	12	
Fastfood/bezorg/afhaal		12
Supermarkten/detailhandel	11	
Horeca bij spel/sport	6	
Slijterijen	5	
Lunchrooms	5	5
Cafés	4	
Paracommercie – jongeren/scc	5	
Hotel/restaurant	1	
Bioscoop	1	
Tijdelijke ontheffing bij evenementen (art. 35 DHW)	20	
Anders (ook hotspots)	6	4
Totaal	103	21

Totale urenbegroting boa's 2020

Omschrijving taak	Totale inzet
Drank- en Horecawet	500 uur
Toezicht APV ¹ / Evenementen	250 uur
Weekmarkt / kermis	200 uur
Algemeen toezicht ²	3000 uur
Hondenbeleid	270 uur
Ondersteuning andere afdelingen/politie ³	250 uur
Parkeren	1700 uur
Administratie	700 uur
Totaal	6870 uur

1. Toezicht op alle APV onderdelen, zoals sluitingstijden en reclameborden.

2. Algemeen toezicht o.a. in je eigen wijk. Bevat ook toezicht op fietshandhaving/ weesfietsen en woningontuimingen.

3. Bijvoorbeeld ondersteuning burgerzaken bij een adrescontrole en ondersteuning team samenleving bij ondermijning.

4.3 Evaluatie Preventie- en handhavingsplan 2014-2018

Het hoofddoel van het PHP 2014-2018 van de gemeente Houten was: *'Het tegengaan en voorkomen van alcohol door jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar, waarbij de focus zal liggen op het zo lang mogelijk uitstellen van alcoholgebruik.'*

Dit hoofddoel was uitgewerkt in de volgende subdoelen:

1. Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcohol- en drugsgebruik. Situatie 2012: 66% van de ouders keurt het alcoholgebruik van hun kinderen beneden de 16 jaar af. Doel 2018: 70% in 2017
2. Het aantal jongeren dat ooit onder de 16 jaar heeft gedronken is afgenomen. Situatie 2012: 35% van de jongeren onder de 16 jaar heeft wel eens gedronken. Doel 2018: 30% in 2017.
3. Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol.

In 2012 is bij een mysteryshoponderzoek naar voren gekomen dat 72% van de bezochte drankverstrekkers de wet naleefde. Doel 2019: 75% in 2018.

Of de subdoelen behaald zijn weten we niet. Vanwege het verhogen van de leeftijdsgrens is ook de vraagstelling in het Jeugd Gezondheidsmonitoronderzoek van de GGD gewijzigd. De vragen richten zich nu op jongeren onder de 18 in plaats van onder de 16 jaar.

Houten (13 en 16 jarigen) (bron: CBS Jeugdmonitor)	2012	2016
Afgelopen 4 weken alcohol gedronken	38%	21%
Bingedrinken (van totale populatie)	25%	17%
Bingedrinken (van drinkers)	66%	89%
Ouders dat alcoholgebruik afkeurt (volgens jongere)	49%	41%
Ooit dronken of aangeschoten geweest	32%	20%
Afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten	20%	9%

4.4 Regionaal Preventie- en Handhavingsplan 2018 – 2021

Eind 2017 is er vanuit Nuchter Verstand een werkgroep gevormd, met als doel te komen tot een concept regionaal preventie- en handhavingsplan. De huidige preventie- en handhavingsplannen zijn geëvalueerd en op basis van deze evaluatie en op basis van de trends in het alcohol- en drugsgebruik door jongeren en andere lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen is een herzien plan opgesteld. Tijdens het proces bleek dat er onvoldoende draagvlak was om een regionaal preventie- en handhavingsplan op te stellen. Om deze reden is er een raamwerk opgesteld, dat door elke afzonderlijke gemeente gebruikt kan worden bij het opstellen van een lokaal preventie- en handhavingsplan.

De GGDrU heeft de PHP's van de Nuchter Verstand-gemeenten geëvalueerd. De vragenlijst daarvoor is door zes van de tien gemeenten ingevuld (Woerden/Oudewater, Lopik, Houten, Nieuwegein en De Ronde Venen). Bij de overige gemeenten waren er personeelwisselingen waardoor de vragenlijst niet of slechts gedeeltelijk ingevuld kon worden (IJsselstein, Montfoort, Vianen en Stichtse Vecht).

1Uitvoering evaluatie PHP door GGD; antwoorden gemeente Houten

1.1 Zijn de voorgenomen maatregelen zoals beschreven in het Preventie- en Handhavingsplan op het gebied van **preventie** uitgevoerd? Zo nee, wat waren de belemmeringen hierin?

Voorgenomen maatregelen zijn grotendeels uitgevoerd.

- Samenwerking heeft meer regionale focus gekregen; met sommige lokale partners is lokale samenwerking geïntensiveerd (Sport, jongerenwerk, Voorkom) maar met andere niet (scholen CJG).
- Preventielessen op scholen zijn uitgevoerd (zie ook hierboven). De nieuwe invulling op de basisscholen moet zich nog bewijzen. Betrekken van ouders blijft een probleem.
- Aandacht alcoholpreventie bij sportkantines heeft volop aandacht maar blijft noodzakelijk door groot verloop verantwoordelijken bij sportverenigingen; kennis en aandacht zakt snel weg;
- Jongerenwerk heeft aandacht voor thema; geen zicht op contacten van jongerenwerk met verslavingszorg;
- Preventie en handhaving weten elkaar te vinden en proberen elkaar zo goed mogelijk te informeren maar samenwerking is nog geen vanzelfsprekendheid.
- Voorlichting ouders via website CJG is niet van de grond gekomen; CJG is volop in ontwikkeling geweest. Met komst van Sociaal Team is het zelfs verdwenen. Ouders betrekken is heikel punt. Idee is om Moedige Moeders hierin te positioneren.

1.2 Op welke prioriteiten op het gebied van **preventie** is vooral ingezet?
Zijn hier veranderingen in ontstaan gedurende de beleidsperiode? Licht toe.

- **Inrichting van de omgeving/Alcoholveilige omgeving voor jongeren;**

Ouderbetrokkenheid stimuleren, komt maar mondjesmaat van de grond. Via preventielessen matig bereik. Verhoging van de leeftijdsgrens van 16 naar 18 heeft veel betekend. Langzaam aan worden ook ouders hier ook door beïnvloed. Waardoor de leeftijd waarop jongeren gaan drinken omhoog gaat. Het is echter nog geen gemeengoed; tussen 16 en 18 drinken nog veel kinderen thuis.

Door wetswijziging zijn 100% alcoholvrije schoolfeesten geen issue meer. In principe mogen geen van de daarop aanwezige kinderen alcohol drinken.

Er is veel geïnvesteerd in sportkantines; geresulteerd in convenant met alle verenigingen met een eigen sportkantine (gaat verder dan bestuursreglement waar in het PHP nog sprake was). Ondersteuning gefaciliteerd door Sportpunt. Draagt bij aan wijziging van de norm. Activiteit was bijvoorbeeld het ontwikkelen en verspreiden van bierviltjes met de boodschap dat alcohol en sport niet samen gaan en dat de club een boete riskeert als ze onder de 18 alcohol schenken) Inzet op ouderbetrokkenheid en goede voorbeeld geven bij Ik Pas campagne (was nog geen sprake van bij opstellen PHP)

- **Voorlichting en Educatie/Het vergroten van kennis over en bewustwording van de risico's van alcoholgebruik;**

Aandacht is verschoven van alcohol, roken en drugs naar vergroten weerbaarheid; vooral in primair onderwijs. Specifieke preventielessen nog wel op voortgezet onderwijs (vo) maar ook daar discussie over nut en noodzaak van een dergelijk lesprogramma. Gezonde leefstijl en omgaan met groepsdruk verdient structurele inzet, het liefst door eigen docent, zodat continuïteit is gewaarborgd.

Verder- nog niet in PHP - vergroten bewustwording via IK Pas en convenant Sport (oa trainingen barvrijwilligers en bierviltjes met info) en sinds kort Moedige Moeders

- **Voorlichting en Educatie/Het creëren en behouden van publiek en politiek draagvlak voor het thema alcohol;**

Ook via Ik Pas (o.a. gesprek met raadsleden, voorstelling jongeren, brief aan alle ouders en forumdiscussie op gemeentesite). Ook gesprek met scholen, jongerenwerk en sportverenigingen draagt bij aan het draagvlak voor thema alcohol. Politiek draagvlak voor thema is overigens niet gegroeid.

- **Voorlichting en Educatie/Er wordt een samenhangend preventieaanbod geboden door alle relevante organisaties**

Er is geïnvesteerd in de relatie met scholen en met sport op het thema alcohol. Het gesprek over het preventieaanbod met scholen ging met name over het gewijzigde inzichten ten aanzien van preventielessen op het basisonderwijs. Met het voortgezet onderwijs ging het gesprek over de verhouding externe themalessen versus integraal lesprogramma en over de inzet van ervaringsdeskundigen en ouderbetrokkenheid.

In het convenant Alcohol met de sport is voorzien in ondersteuning door gemeente, sportpunt en de GGD. Het Sportpunt Houten fungeert hierbij als intermediair. Ondersteuning bestaat bijvoorbeeld uit het geven van een voorbeeld bestuursreglement en huishoudelijk reglement, organiseren van trainingen en workshops, aanbieden van materialen. Maar ook adviseren bij protocol voor feesten of inzetten rolmodellen in vereniging. De 'keuzelijst' ontwikkeld vanuit de GGD kan worden ingezet.

1.3 Zijn de voorgenomen maatregelen zoals beschreven in het Preventie- en Handhavingsplan op het gebied van **handhaving** uitgevoerd? Zo nee, wat waren de belemmeringen hierin?

Vrijwel alle voorgenomen maatregelen op het gebied van handhaving zijn uitgevoerd. Wel bleek het moeilijk om capaciteit vrij te maken voor regelmatige controles. Dit is het gevolg van verloop van personeel, ziekte en prioriteiten op andere onderwerpen bij de boa's. De gemeente Houten had in 2014 één bevoegde DHW-boa die ongeveer een 0,2 fte kon besteden aan DHW. In 2015 is dit uitgebreid en is een andere boa opgeleid. Toen er 2 boa's met DHW-bevoegdheid waren is er 1 vertrokken naar een andere gemeente. Dit is duidelijk terug te zien in het aantal controles. In 2017 is besloten alle boa's op te leiden om DHW-bevoegd te kunnen worden, zodat er structureel ingezet kan worden op toezicht.

1.4 Op welke prioriteiten op het gebied van **handhaving** is vooral ingezet? Zijn hier veranderingen in ontstaan gedurende de beleidsperiode? Licht toe.

Er is vooral ingezet op leeftijdscontroles bij sportverenigingen. Dit was de hoogste prioriteit en is de hoogste prioriteit gebleven gedurende de beleidsperiode. Verder zijn slijterijen veel gecontroleerd.

1.5 Heeft er voor de inzet van handhaving een **risico-afweging** plaatsgevonden, zoals beschreven in het regionale Preventie- en Handhavingsplan? Zo ja, wat zijn de ervaringen hiermee. Zo nee, waarom niet?

Ja, er heeft een risico-afweging plaatsgevonden op basis van het model dat door lekstroomregio is ontwikkeld. Hoewel daar de juiste prioriteiten uitkwamen, blijkt in de praktijk dat de wegingsfactoren niet aansluiten op de Houtense behoeften.

De wegingsfactoren waren: Gezondheid, Leefbaarheid/openbare orde, Ruimtelijke kwaliteit en Oneerlijke concurrentie.

Wij zouden liever wegingsfactoren zien zoals: Veel 16 – 20- jarig publiek, Gemengd publiek (jong /oud), Alcohol per kan of all-in prijs, etc. Ook zouden we de bedrijfstypen gedeeltelijk op die manier willen indelen.

1.6 Is er gewerkt met **mysteryshoppers**? Zo nee, wat waren hier de afwegingen in? Zo ja, met welke ervaringen?

Ja, want dit is naar ons idee de enige mogelijkheid om te kunnen controleren of de wet op het gebied van leeftijdsgrenzen nageleefd wordt. De gemeente Houten heeft niet zo veel horeca en een boa is vrij snel herkenbaar. Een horecaonderneming heeft daardoor snel door dat hij gecontroleerd wordt en kan daar op inspelen. Met de inzet van mysteryshoppers reageert de onderneming zoals hij bij een normale klant ook zou doen.

In de praktijk is dit ook bevestigd, want na controles met mysteryshoppers waren veel meer

alcoholverstrekkers in overtreding dan na een controle met alleen boa('s).

Wat verder opvalt, is dat de supermarktbranche goede maatregelen heeft getroffen om overtredingen te voorkomen. Daar zijn geen overtredingen geconstateerd. De (sport)verenigingen hebben het het minst op orde. Door het gebruik van barvrijwilligers en veel gemengd publiek blijkt het lastig om de wet op het gebied van leeftijdsgrenzen nageleefd te krijgen.

1.7 Zijn er de afgelopen beleidsperiode **sancties** opgelegd? Zijn hierbij dilemma's / knelpunten ervaren? Zo ja, welke?

Ja, de burgemeester heeft vanaf het begin af aan aangekondigd dat hij zou sanctioneren bij overtredingen en dat heeft hij ook gedaan. Wel bleek dat de boete voor het "niet op de juiste wijze vaststellen van de leeftijd van een klant" bij volwassenen niet in verhouding was. Er wordt immers niet aan een jongere geschonken. De leeftijd wordt slechts op onjuiste wijze vastgesteld.

We hebben daarom een lagere (gestaffelde) dwangsom ingevoerd voor die overtreding. Bij de eerste overtreding wordt dan het dwangsombesluit genomen. Bij de tweede overtreding wordt een dwangsom van € 250,- verbeurd. Bij de derde en vierde overtreding binnen een jaar volgt een dwangsom met een verhoging van respectievelijk 50% en 100%.

Het jaar 2014 is gebruikt om alcoholverstrekkers te informeren over het Houtense alcoholbeleid. In de periode 2015 – 2017 zijn er in totaal 12 dwangsombesluiten genomen voor het niet naleven van de controle op leeftijdsgrenzen of het aanwezig zijn van leidinggevenden. Deze dwangsombesluiten hebben nog niet geleid tot het daadwerkelijk innen van dwangsommen. Voor de volledigheid een overzichtje:

Resultaten drank en horecacontroles

2014 – stond in het teken van het informeren van de alcoholverstrekkers. Er zijn bijeenkomsten geweest met sportverenigingen en andere paracommercie, horeca en supermarkten. Tijdens die bijeenkomsten is het volgende besproken:

- toelichting alcoholwetgeving;
- input voor uitvoeringsplan PHP;
- bereidheid tot het sluiten van convenanten.

2015 – in dit jaar zijn er 135 controles uitgevoerd. 7 controles leidden tot handhavingstrajecten.

2016 – 15 leeftijdscontroles. 3 controles leidden tot handhavingstrajecten.

2017 – 10 controles (leeftijd en vergunning). 4 controles leiden tot handhavingstrajecten (waarvan 2 keer een voornemen dwangsom)

1.8 Is er gewerkt met de uniforme **sanctioneringstabel** of met een eigen sanctioneringstabel? Is er aanleiding geweest en/of zijn er voornemens deze te wijzigen?

Ja, er is gewerkt met de uniforme sanctioneringstabel. Wel is die tabel aangepast aan Houten voor wat betreft de artikelen uit de Algemene Plaatselijke Verordening. Die waren anders dan bijvoorbeeld in Nieuwegein.

1.9 Zijn er **cijfers** beschikbaar over de **naleving** van de leeftijdsgrens door alcoholverstrekkers in uw gemeente? En zo ja, hoe zijn deze cijfers verkregen?

Nee, wij kunnen geen betrouwbare cijfers over het naleefpercentage leveren.

Uit de regionale evaluatie van de GGDrU zijn de volgende conclusies te trekken.

Preventie

In het algemeen zijn de voorgenomen maatregelen op het gebied van preventie ook uitgevoerd, waarbij prioriteit is gegeven aan jongeren in de leeftijd van 13 tot 18 jaar en hun ouders. Enkele gemeenten geven hierbij aan dat het betrekken van ouders een lastig punt blijft. Alle gemeenten geven aan dat zij de afgelopen jaren geïnvesteerd hebben in het agenderen van het onderwerp bij sportverenigingen en het ondersteunen van de sportverenigingen in het maken van alcoholbeleid. Verder wordt genoemd dat bij het ontwikkelen en uitvoeren van preventie-activiteiten er de laatste jaren meer regionaal samengewerkt is.

BOA capaciteit

Met de invoering van de wet kregen de boa's van de gemeenten er een nieuwe taak bij. Voldoende beschikbare capaciteit van gekwalificeerde boa's (met DHW-bevoegdheid) opbouwen en behouden was voor vrijwel alle gemeenten een aandachtspunt, o.a. door personeelsverloop. Hierdoor kampten meerdere gemeenten met (tijdelijke) onderbezetting van de boa's. De personele uitwisseling van boa's op regionaal niveau wordt gezien als een aanwinst en ook de regionale kennisuitwisseling voor de boa's wordt gewaardeerd. De komende jaren kan dit nog verder ontwikkeld en verbeterd worden.

Handhaving en toezicht

Alle gemeenten hebben ervaringen opgedaan met mysteryshoppers. De ervaringen hiermee zijn overwegend positief; gemeenten geven aan dat het een effectieve methode is om de naleving van leeftijdsgrenzen te controleren. Twee gemeenten geven aan te beschikken over cijfers over het naleefpercentage, door middel van rapportages van de boa's, maar dat de aantallen te klein zijn om hier algemene uitspraken over te doen. De andere gemeenten geven aan geen betrouwbare cijfers over naleving te kunnen leveren.

Meerdere gemeenten geven aan dat zij prioriteit hebben gegeven aan controles van sportverenigingen, omdat hier veel jongeren komen en de naleving minder op orde is. Er is minder prioriteit gegeven aan de controles van supermarkten, omdat de naleving van leeftijdsgrenzen hier redelijk op orde is.

Door enkele gemeenten is gewerkt met een risico-afweging om te komen tot een prioritering in de handhaving. Gewenste wegingsfactoren hierin zijn: plekken waar veel jongeren (tot 20 jaar) komen, locaties waar alcohol per kan of liter verkocht wordt of locaties die een all-inclusive-prijs hanteren.

Sanctionering

Hoewel er geconstateerd wordt dat de naleving van de leeftijdsgrenzen (nog) niet goed op orde is, zijn er de afgelopen beleidsperiode geen sancties opgelegd, één gemeente uitgezonderd. Wel zijn er waarschuwingen gegeven aan alcoholverstrekkers. De regionale sanctioneringstabel wordt daarbij door alle gemeente als uitgangspunt genomen. Hierbij wordt door twee gemeenten opgemerkt dat er wel een aanpassing van de regionale sanctioneringstabel gewenst is voor kleinere overtredingen.

4.5 Onderzoek GGD

Feiten en cijfers over alcoholgebruik

In het kort zien we in de afgelopen beleidsperiode de volgende trends:

- De startleeftijd waarop jongeren gaan drinken is omhoog gegaan
- Het aantal jongeren dat alcohol drinkt is gedaald
- Als jongeren drinken, drinken ze veel: bingedrinken (5 glazen of meer drinken per gelegenheid) blijft onverminderd hoog.

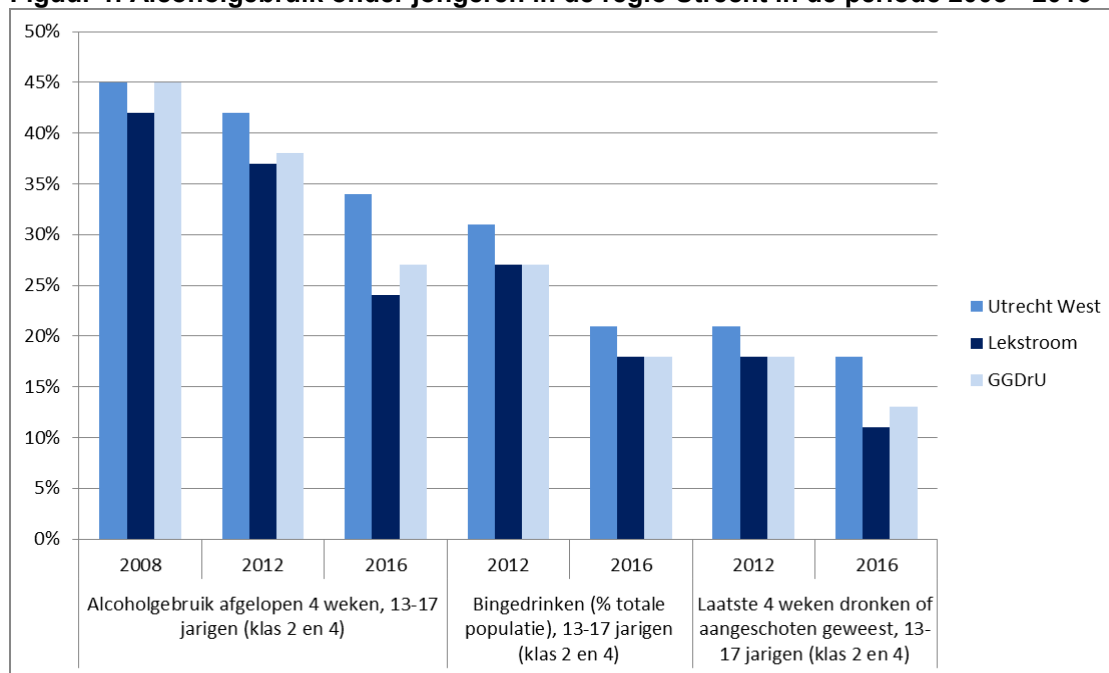

In 2003 waren Nederlandse jongeren koplopers in Europa als het ging om bingedrinken (Hibell e.a., 2004). Afgelopen decennium is sterk ingezet op het voorkomen van alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen en leidde tot een spectaculaire afname in drankgebruik onder jonge pubers (Verdurmen e.a., 2012). Na verhoging van de leeftijdsgrens in 2014 neemt het alcoholgebruik onder jongeren jonger dan 16 jaar verder af. Het bingedrinken onder de jongeren die wèl alcohol drinken, blijft echter ongewijzigd hoog.

De landelijke trends zijn ook terug te zien in de regio Utrecht-West en de regio Lekstroom. Het percentage jongeren in regio Utrecht dat aangeeft de afgelopen vier weken alcohol te hebben gedronken, is aanzienlijk gedaald van 45% in 2008 naar 38% in 2012 en naar 27% in 2016. Ook het percentage van het totaal aantal jongeren dat zegt regelmatig meer dan 5 drankjes per gelegenheid te drinken (bingedrinken) is afgenomen van 27% in 2012 naar 18% in 2016.

Wat echter onverminderd hoog blijft en daarmee ook zorgelijk, is dat tweederde van de alcoholdrinkende jongeren aangeeft de afgelopen maand 5 drankjes of meer per gelegenheid te hebben gedronken. Daarnaast zegt 11% van de jongeren de afgelopen vier weken dronken of aangeschoten te zijn geweest. Hoewel dit percentage gedaald is, is dit nog steeds een hoog percentage gezien de leeftijd (13 tot 17 jaar) van de jongeren.

Figuur 1. Alcoholgebruik onder jongeren in de regio Utrecht in de periode 2008 - 2016

Bron: Schoolkracht, GGD regio Utrecht

Het percentage ouders dat alcoholgebruik van hun kind(eren) niet afkeurt is sinds 2008 gedaald van 48% naar 44% in de regio Utrecht. In Houten is dit 41%. Dit geeft wel aan dat het gebruik van alcohol sociaal en cultureel diep in onze samenleving is geworteld. Uit onderzoek van het Trimbos Instituut blijkt dat leerlingen minder vaak alcohol drinken als hun ouders hier duidelijke regels over stellen (Koning et al., 2013).

Risico's van alcoholgebruik door jongeren

Te veel en te vaak alcohol drinken is een risicofactor voor ongeveer 60 verschillende ziekten waaronder kanker, hart- en vaatziekten, long- en leverziekten (WHO, 2011). Als jongeren in hun puberjaren veel drinken, neemt de kans toe dat ze later problemen met hun drankgebruik krijgen. De laatste jaren is er meer aandacht gekomen voor de gevolgen van alcohol voor de ontwikkeling van het puberbrein. De hersenen ontwikkelen zich tot gemiddeld het 24^e jaar. Alcohol verstoort die ontwikkeling en dat kan van invloed zijn op het karakter en gedrag van jongeren. Daarnaast lopen jongeren meer risico's op alcoholvergiftigingen, (verkeers)ongevallen, onveilig seksueel gedrag, zijn ze onder invloed van alcohol vaker betrokken bij vandalisme en uitgaansagressie. Jongeren die vroeg

beginnen met drinken presteren over het algemeen slechter op school en verzuimen vaker. Kortom, alcohol is een riskante stof voor jongeren in ontwikkeling.

Naleving leeftijdsgrens bij verstrekken van alcohol

Uit landelijk onderzoek in 2016 (Kruize et al., 2016) blijkt dat de leeftijdsgrenzen gemiddeld door 38% van de verstrekkers wordt nageleefd. Vooral de ketensupermarkten en slijterijen doen het hierbij goed; ruim 60% van hen hanteert de leeftijdsgrenzen zoals het moet. Echter, bij cafetaria's, horecagelegenheden en sportkantines (17%) is er nog veel winst te behalen wat betreft het naleven van de leeftijdsgrenzen. Bij deze alcoholverkopers hanteert slechts 29% (cafetaria's), 21% (horeca) en 17% (sportkantines) de leeftijdsgrenzen op een correcte wijze. Uit ditzelfde onderzoek blijkt dat het vragen naar het identiteitsbewijs van de aspirant koper een belangrijk instrument is in de naleving van de leeftijdsgrenzen (Kruize et al., 2016).

Voor de regio Utrecht zijn geen betrouwbare nalevingscijfers beschikbaar.

4.6 Nationaal Preventieakkoord

Eind 2018 hebben meer dan 70 verschillende organisaties (waaronder de VNG) het Nationaal Preventieakkoord gesloten. Hierin is afgesproken om in 2040 een rookvrije generatie te hebben, overgewicht en obesitas terug te dringen en problematisch alcoholgebruik tegen te gaan.

Ambities op het gebied van alcohol uit het akkoord zijn:

- geen alcoholgebruik tijdens de zwangerschap;
- geen alcohol gebruik onder de 18 jaar;
- minder overmatig en zwaar alcoholgebruik onder volwassenen;
- het toenemen van de bewustwording van het eigen drinkgedrag en de effecten daarvan.

Deze ambities zijn uitgewerkt in doelstellingen voor het jaar 2040.

4.7 Wijziging Drank- en Horecawet

Naar aanleiding van het Alcoholmanifest, het Nationaal Preventieakkoord en de evaluatie van de Drank- en Horecawet uit 2016, zal de Drank en Horecawet gewijzigd worden. De gewijzigde wet, die Alcoholwet zal gaan heten, treedt waarschijnlijk in 2021 in werking. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- online verkoop van alcoholhoudende drank wordt verder gereguleerd en het toezicht daarvan komt bij de Voedsel en Warenautoriteit (NVWA);
- het doorgeven van alcoholhoudende drank door volwassenen aan minderjarigen (wederverstrekking) wordt strafbaar;